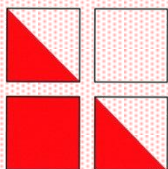

Verslag van de werkzaamheden over de jaren 2015 & 2016

**Utrechtse Stedelijke
Raad van Kerken**

Eenheid opdat de wereld gelove (Joh. 17)

De USRK

De Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken (USRK) is opgericht op 21 juni 1968 en bestond eind 2016 uit 20 lidkerken. De samenstelling van de raad is hieronder weergegeven in alfabetische volgorde.

Baptistengemeente De Rank	Peter Kos
Baptistengemeente Silo	Marianne Lam
Doopsgezinde gemeente Utrecht	Teije Bakker
Evangelische Broedergemeente Utrecht	Patricia Terborg, Mark de Vos
Evangelisch-Lutherse gemeente Utrecht	Catrien van Opstal
Holy Trinity Anglican Church	Henk Korff, Judith Riet
Koptisch Orthodoxe parochie	Maria Farag
Leger des Heils, Korps Utrecht	Anja en Fred Nieuwland
Nederlandse Gereformeerde Kerk	Koos van Beusekom
Oud-katholieke parochie Utrecht	Bernd Wallet
Protestantse gemeente Utrecht	Gonda de Haan, René Kil, Jan de Kruijf, Hans Spinder
Protestantse gemeente Vleuten-De Meern	Leon Bal
Remonstrantse gemeente Utrecht	Jan Bergstra
Rooms-katholieke Ludgerus parochie	Koos Smits
Rooms-katholieke Martinus parochie	Christien van den Heuvel
Rooms-katholieke Salvator parochie	Vacature
Rooms-katholieke parochie Licht van Christus	Joke Kuijf, Martin Los
Vrije Evangelie Gemeente Utrecht	Xander van Asperen, Milli Kamperveen
Waalse gemeente Utrecht	Michel Badry, Grietje Hofman
Gemeente der Zevende-dags Adventisten	Lex van Dijk

In de afgelopen verslagperiode is de samenstelling van de USKR behoorlijk gewijzigd. Ongeveer de helft van de afgevaardigden trad in deze verslagperiode toe. Ook een aantal langdurige vacatures werden in het afgelopen jaar bezet door een vaste afgevaardigde, in een enkel geval zelfs ook nog met een plaatsvervangend lid. Wat helaas niet veranderde was de enige nog overgebleven vacature van de RK Salvator parochie.

De USRK werd ondersteund door een ambtelijk secretaris: Arie Noordermeer.

Met ingang van 2015 bestond de Raad van Kerken Leidsche Rijn niet meer. Zij zijn gedurende de jaren van hun bestaan gastlid geweest bij de USKR en omgekeerd was de USRK gastlid bij deze raad van kerken. Toen men besloten had zich op te heffen, besloot de RK parochie Licht van Christus lid te worden van de USRK. Zij waren voor het eerst aanwezig in de vergadering van februari 2015. Ook de Protestantse gemeente Vleuten-De Meern werd lid en was voor het eerst aanwezig in september 2015. De Nieuw Apostolische Kerk verruilde hun Utrechtse kerkgebouw voor een locatie in Nieuwegein en verliet daarom de USRK. Zij waren voor het laatst aanwezig in april 2016.

De plenaire vergadering van de Raad van Kerken kwam in 2015/16 tien maal bijeen: 9 februari 2015 (RK Josephkerk), 24 maart 2015 (Baptistengemeente De Rank), 17 juni 2015 (Koptisch-orthodoxe parochie), 14 september 2015 (Evangelisch Lutherse gemeente), 17 november 2015 (Remonstrantse gemeente), 3 februari 2016 (Oud-katholieke parochie), 7 april 2016 (Protestantse Marekerk), 20 juni 2016 (Protestantse Nieuwe kerk), 13 september 2016 (RK Rafaëlkerk) en 16 november 2016 (Leger des Heils). De plenaire vergaderingen worden steeds bij een andere lidkerk gehouden. Vergaderen in de gebouwen van verschillende lidkerken is gekoppeld aan een nadere kennismaking met de kerkelijke gemeenschap aldaar. Op die manier leren kerken elkaar beter kennen en kan van elkaar worden geleerd.

In januari 2016 overleed moderamenlid Lambert Moll na een korte ziekteperiode. Daarmee werd de noodzaak om het moderamen te versterken nog dringender. Gelukkig lukte het in februari 2016 om het moderamen te versterken met drie nieuwe leden. Het moderamen bestond eind 2016 uit: Henk Korff (voorzitter), Christien van den Heuvel (secretaris), Milli Kamperveen, Joke Kuijf (penningmeester), Koos Smits en Patricia Terborg. Er wordt nog uitgezien naar een vertegenwoordiger van de Protestantse Gemeente Utrecht in het moderamen omdat de USRK het belangrijk vindt dat in ieder geval de grote lidkerken erin vertegenwoordigd zijn.

Het moderamen vergaderde elf maal: In 2015 op 12 januari, 2 maart, 1 juni, 31 augustus en 12 oktober; in 2016 op 18 januari, 29 februari, 9 juni, 30 augustus, 12 oktober en 13 december. Tot en met 2015 was de vaste vergaderplek van het moderamen de Holy Trinity Church. Sinds 2016 vergadert het moderamen in het pastoraal centrum van de RK Salvator parochie.

Werkgroep Ouderenzorg

De bezuinigingen in de ouderenzorg hebben er in de afgelopen jaren toe geleid dat steeds meer voorzieningen de geestelijke verzorging versoberen en het aantal kerkelijke vieringen in tehuizen sterk afneemt. De werkgroep Ouderenzorg probeert die tendens te keren door zelf zorg te dragen voor de organisatie van kerkelijke vieringen. Verschillende kerken en andere donateurs hebben geld bestemd voor dit doel. Die middelen zijn in bewaring gegeven bij de penningmeester van de USRK en worden beheerd door de werkgroep Ouderenzorg.

Een andere tendens is dat steeds minder geestelijk verzorgers in tehuizen worden aangesteld met een kerkelijke zending; veelal is er alleen sprake van een dienstverband met de instelling. Daarmee komen de geestelijk verzorgers steeds meer op afstand te staan van de kerk. De werkgroep ouderenzorg probeert daarop een adequaat antwoord te vinden door ieder jaar een ontmoeting

te organiseren tussen de geestelijk verzorgers van tehuizen en de kerkelijke gemeenschappen in Utrecht.

In de voorbije verslagperiode heeft de werkgroep twee maal overlegd (februari 2015 en april 2016) met de plenaire vergadering van de USRK over de voortgang van het werk. Tenslotte heeft de werkgroep afscheid moeten nemen van Arjen de Groot, die eind augustus 2016 na een ziekteperiode is overleden.

Werkgroep Kerk en Israël

Al vele tientallen jaren fungeert onder de vleugels van de USRK de Werkgroep Kerk en Israël. Zij proberen de joodse wortels in onze christelijke traditie levend te houden en kerken bewust te maken van hun houding tegenover het Joodse volk.

In de ontmoeting in september 2015 tussen de werkgroep en de USRK stond het gesprek sterk in het teken van het toenemend antisemitisme. Dat heeft onder meer geresulteerd in een breed kerkelijke bijeenkomst over dit onderwerp op 15 september 2015. Verder organiseert de werkgroep jaarlijks de herdenking van de Sjoah. Dat gebeurt in de voormalige synagoge aan de Springweg. Ook de Kristall Nacht wordt tegenwoordig jaarlijks herdacht. In 2016 gebeurde dat voor het eerst bij het nieuwe Joods monument in Utrecht. Verder organiseert de werkgroep jaarlijks een leerhuis, bestaande uit drie of vier educatieve bijeenkomsten.

In de voorbije verslagperiode heeft de werkgroep twee maal overlegd (februari 2015 en september 2016) met de plenaire vergadering van de USRK over de voortgang van het werk.

Kerkelijk werk onder vluchtelingen

In 2015 kreeg West-Europa te maken met de komst van een grote hoeveelheid vluchtelingen. De reguliere opvang stroomde vol en er werden plekken gecreëerd voor noodopvang. In Utrecht werden in eerste instantie enkele honderden vluchtelingen opgevangen in de Jaarbeurs. Later volgden opvanglocaties in Kanaleneiland en Overvecht. Op voorstel van de Doopsgezinde gemeente kwamen de Utrechtse kerken in actie. De weerklank was boven verwachting en bracht veel nieuwe vrijwilligers op de been. Er ontstonden bijzondere ontmoetingen en contacten, niet alleen op het persoonlijke vlak, maar ook in de samenwerking tussen kerken, de gemeente Utrecht en seculiere instellingen. Al snel bleek het wenselijk om de kerkelijke hulp aan vluchtelingen in de noodopvang te coördineren. USRK-lid ds. Leon Bal kon gelukkig tijd vrijmaken om hier vanuit de USRK een leidende rol in te nemen. Samen met de welkzijnsafdeling van het Leger des Heils en Ageeth Weelink als uitvoerend coördinator kon het werk in goede banen worden geleid.

Overigens betekende de maatschappelijke discussie over vluchtelingen soms ook stelling te moeten nemen tegen extreem rechtse tendensen, zoals een demonstratie van Pegida op het Janskerkhof en het kerkelijk antwoord daarop vanuit de Janskerk. Verder besloot de USRK een manifest te ondertekenen om meer ruimte te creëren voor vluchtelingen om vrijwilligerswerk te doen.

In november 2016 vond in de USRK-vergadering een voortgangsgesprek plaats met de stichting Kerk en Buitenlanders over de juridische en diaconale hulp die deze stichting biedt, vooral aan mensen zonder verblijfspapieren.

Kerkelijke presentie bij de Tour de France

Op 5 juli 2015 vertrok de Franse nationale wielerronde vanuit Utrecht. De stad kleurde geel en maakte zich op voor een groot sportief spektakel. Om deze reden koos de USRK om de twee jaarlijks kerkennacht ook in dit teken te plaatsen. Er werd de *Tour van de Ziel* georganiseerd waarin de 20 deelnemende kerken elk op hun eigen wijze inhaakten op dit thema.

Door afsluiting van grote delen van de stad waren veel kerken op 4 en 5 juli niet bereikbaar. Dat bracht de USRK op het idee om in dat weekend dan maar een grote gezamenlijke openluchtviering te organiseren op het Nicolaaskerkhof. Bovendien werd op zaterdag 27 juni een fiets- en wandeltocht uitgezet over het te rijden parcours van de wielrenners. De kerken die aan het parcours waren gelegen opende op deze zaterdag hun deuren om sportieve bezoekers te ontvangen.

Kerkelijke vieringen

In de verslagperiode vonden de volgende oecumenische kerkelijke vieringen plaats onder verantwoordelijkheid van de USRK:

- Vesper in de Domkerk ter gelegenheid van de opening van de Week voor Gebed om de Eenheid van Christenen op 15 januari 2015.
- Vesper in de Pieterskerk ter gelegenheid van Nationale Dodenherdenking op 4 mei 2015, onder leiding van mgr. J.A.O.L. Vercammen.
- Openluchtviering op het Nicolaaskerkhof op de zaterdag voorafgaan aan de Grand Départ van de Tour de France op 4 juli 2015.
- Vesper in de Domkerk ter gelegenheid van de Naamdag van St. Maarten op 11 november 2015, onder leiding van mw. ds. N. de Jong-Dorland.
- Vesper in de Evangelisch-Lutherse kerk ter gelegenheid van de opening van de Week van Gebed voor de Eenheid van Christenen op 14 januari 2016.
- Vesper in de Pieterskerk ter gelegenheid van Nationale Dodenherdenking op 4 mei 2016, onder leiding van ms. ds. D. Spee.
- Vesper in de Domkerk ter gelegenheid van Stadsdag Utrecht op 2 juni 2016 onder leiding van mw. ds. N. de Jong-Dorland.

- Vesper in de Domkerk ter gelegenheid van de Naamdag van St. Maarten op 11 november 2016, onder leiding van mw. ds. N. de Jong-Dorland en pastoor P. Rentinck.

Overige thema's

In maart 2015 voerde de USRK een voortgangsgesprek met het bestuur van het Oecumenisch Stiltecentrum Hoog Catharijne.

In een keuze rond beleidsthema's gaf de USRK aan wel iets te willen met jeugdwerk binnen en vanuit de kerken. Wat precies, zou nader moeten worden onderzocht door een werkgroep. Maar het samenstellen van die werkgroep lukte niet wegens gebrek aan belangstelling. Dus werd in maart 2015 besloten te zoeken naar een 'Ambassadeur voor jeugdwerk' die dan in overleg met kerken zou moeten zoeken naar nieuwe wegen. Maar ook die poging bleef helaas zonder resultaat.

In 2015 werd gesproken over de viering van het Sint Maartensjaar 2016. In dat jaar was het namelijk 1700 geleden dat Martinus van Tours, de stadspatroon van Utrecht, ter wereld kwam. Verschillende kerken organiseerde activiteiten in dit kader.

Enkele jaren geleden is de USRK gestart met het mobiliseren van geestelijk verzorgers die ondersteuning zouden kunnen bieden bij crises en rampen. Ook al omdat de gemeente dit graag breder wilde zien dan alleen de kerken, is dit project in juni 2015 overgedragen aan het UPLR.

In de voorbije verslagperiode zijn vertegenwoordigers van Stichting El Roi langs geweest bij de USRK-vergadering om kerken bij te praten over de opvang van vrouwen in de prostitutie, mede in het licht van de sluiting van de prostitutiezone Het Zandpad.

Sinds vele jaren bestond er een provinciale Raad van Kerken. Toen deze raad zich wilde opheffen, ontstond bij de Raad van Kerken in Nederland de gedachte om een lokaal steunpunt in te richten. Aanvankelijk was het moderen van de USRK daar niet zo'n voorstander, maar in het gesprek daarover is de overtuiging gegroeid dat gezamenlijk steunpunt met enkele provincies, lokale raden van kerken, vooral in kleinere plaatsen, toch tot steun kan zijn.

Verschillende malen is gesproken over de viering van 500 jaar Reformatie die in 2017 wordt herdacht. Er zijn plannen gemaakt. De gezamenlijke kerken van Leidsche Rijn stelden een aantrekkelijk jaarprogramma samen.

Er is door de USRK een gemeentelijke nota besproken over het gebruik van kerkgebouwen. Na een lichte aarzeling is toch besloten om te onderzoeken of er behoefte is aan een Utrechts beraad van beheerders van kerkgebouwen. De behoefte hiertoe ligt vooral bij kleinere lidkerken.

Overige activiteiten

De USKR is al sinds de oprichting lid van het Utrechts Platform voor Levensbeschouwingen en Religies (UPLR). René Kil is daarin de afgevaardigde. In april 2016 kon een tweede afgevaardigde worden benoemd in de persoon van Koos Smits.

Het begin van Advent wordt in Utrecht steeds herkenbaarder gemarkeerd. Het Utrechts Klokkenluiders Gilde luidt met de klokken van de Domtoren de periode van Advent is. Daaromheen vindt er in de Pandhof een Adventsmarkt plaats waarmee kerken zich aan het publiek presenteren. Ook de USRK stond daar en presenteerde zich, onder meer met de verkoop van kerststalletjes ten bate van het vluchtelingenwerk.

In de Week van Gebed voor de Eenheid van Christenen wordt jaarlijks een ontmoetingsdag georganiseerd voor de pastores van alle gezindten in de stad Utrecht. Het thema van de pastoresdag 2015 was *Bidden*. De bijeenkomst bestaat uit vorming, ontmoeting en viering. Het thema in 2016 was *Bidden met zieken*. Iemand van het Lukasgilde verzorgde een inleiding over ziekenzalving. Aan de pastoresdag nemen de laatste jaren veel pastores van migrantenkerken deel.

Het kerkelijk jaar begint met Advent en daarom organiseert de USRK de laatste jaren op de eerste maandag van Advent een Nieuwjaarsbijeenkomst voor vertegenwoordigers van alle (lid)kerken. In november 2015 vond deze bijeenkomst plaats bij de Zusters Augustinessen van St. Monica. De Nieuwjaarsontmoeting in november 2016 vond plaats in *Bij Bosshardt*, een diaconaal ontmoetingscentrum op Kanaleneiland.

De USRK heeft op uitnodiging van de burgemeester van Utrecht deelgenomen aan een tweejaarlijkse ontmoeting met kerken. Er was ruimte om verschillende thema's in te brengen.

In juni 2016 stelde de USRK een privacyreglement vast teneinde op een transparante en correcte wijze om te gaan met het adressenbestand van de USRK en de gegevens uit de USRK adressengids.

En tenslotte praatten de leden van de USRK elkaar bij over de vele lokale oecumenische initiatieven in de wijken van de stad.

Publiciteit

Utrechtse Stemmen, het periodiek van de USRK, verscheen in de verslagperiode zeven maal. Dit blad wordt toegezonden aan personen die een ambt of een bestuurlijke positie vervullen in kerkelijk Utrecht en aan individuele lezers die daarop prijs stellen. De oplage van Utrechtse Stemmen is ruim 450 exemplaren. De redactie is al lange tijd niet bemenst. Ingekomen kopij wordt zo no-

dig bewerkt door de ambtelijk secretaris van de USRK, die ook de opmaak verzorgt.

Om goed zicht te houden op de kerkelijke kaart van Utrecht en aan deze kerken gelieerde instellingen, bestaat de USRK-adressengids. In 2016 is na enkele jaren weer een geheel bijgewerkte editie verschenen.

Externe vertegenwoordigingen

Daarnaast is er nog een aantal vrijwel zelfstandig functionerende organisaties of stichtingen die ooit door de USRK zijn opgericht en waarbij de USRK via de (her) benoeming van vertegenwoordigers in deze besturen betrokken is. Dit betreft de volgende stichtingen:

- Stichting Stiltecentrum Hoog-Catharijne
- Stichting Dienstverlening aan Buitenlanders

Verder benoemt de USRK een vertegenwoordiger in (de besturen van) de:

- Interkerkelijke Stichting Kerk en Buitenlanders Utrecht
- Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen in Utrecht
- Stichting Noodfonds voor Asielzoekers en Vluchtelingen Utrecht
- Programma Beleidsbepalend Orgaan RTV Utrecht

Financiën

De jaarlijkse exploitatie voor de kosten van activiteiten en personeel omvat circa € 20.000 per jaar. Als er extra activiteiten zijn waarmee substantiële kosten zijn gemoeid, zoals de kerkelijke presentie rond de Tour de France, de Kerkenacht en de kerkelijke hulp aan vluchtelingen, tracht de USRK daar voor extra middelen bijeen te brengen vanuit kerken en fondsen.

Per jaar zijn er twee financiële momenten binnen de USRK. Dat zijn de vaststelling van de begroting in de vaststelling van de jaarrekening. In april 2015 werd de jaarrekening 2014 goedgekeurd. 2014 werd afgesloten met een overschot van bijna € 2.000. Bij de goedkeuring van de jaarrekening over 2015 bleek er een tekort van bijna € 3.000. Voor 2016 werd weer een sluitende begroting vastgesteld. De jaarrekening van de USRK wordt gecontroleerd door een kascommissie vanuit de plenaire vergadering. De jaarrekening over 2014 werd gecontroleerd door een commissie, bestaande uit Xander van Asperen en Jan Bergstra. De commissie die de jaarrekening 2015 controleerde bestond uit Jan Bergstra en Koos van Beusekom.

Secretariaat USRK:

Rochus Meeuwiszstraat 9, 3554 VR Utrecht
(06) 129 29 894 - usrk@ziggo.nl